

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО
гуманітарно-педагогічний факультет
19 червня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ
ТА ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: Білан С.О., професор кафедри міжнародних відносин і суспільних
наук, доктор історичних наук, професор

Київ – 2026

Опис навчальної дисципліни «Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки»

Навчальна дисципліна «Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки» має за мету сформувати у студентів уявлення про процес формування та реалізації зовнішньої політики країн Західної Європи та Північної Америки як дійового інструменту після Другої Світової війни. Вона розглядає вплив зовнішніх факторів на їх розвиток та взаємодію з іншими учасниками міжнародних відносин, геополітичного становища країн Західної Європи та Північної Америки, інтересів, характеру відносин з іншими державами світу.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Освітня програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	–	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	4 (2026/2027 н.р.)	
Семестр	7	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	15 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	90 год.	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета курсу: дати студентам цілісне уявлення про зовнішню політику передових країн Західної Європи та Північної Америки.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

програмні результати навчання (ПРН):

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

PH08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Модуль 1. Зовнішня політика країн Західної Європи														
Тема 1. Зовнішня політика Великобританії	1	19	2	2			15							
Тема 2. Зовнішня політика Франції	3	14	2	2			10							
Тема 3. Зовнішня політика Німеччини	5	14	2	2			10							
Тема 4. Зовнішня політика інших країн Західної Європи	7	14	2	2			10							
Разом за модулем 1		61	8	8			45							
Модуль 2. Зовнішня політика країн Північної Америки														
Тема 5. Зовнішня політика США	9	21	3	3			15							
Тема 6. Зовнішня політика Канади	11	19	2	2			15							
Тема 7. Зовнішня політика Мексики	13	19	2	2			15							
Разом за модулем 2		59	7	7			45							
Усього годин		120	15	15			90							

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зовнішня політика Великобританії	2
2	Зовнішня політика Франції	2
3	Зовнішня політика Німеччини	2
4	Зовнішня політика інших країн Західної Європи	2
5	Зовнішня політика США	3
6	Зовнішня політика Канади	2
7	Зовнішня політика Мексики	2

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зовнішня політика Великобританії	2
2	Зовнішня політика Франції	2
3	Зовнішня політика Німеччини	2
4	Зовнішня політика інших країн Західної Європи	2

5	Зовнішня політика США	3
6	Зовнішня політика Канади	2
7	Зовнішня політика Мексики	2

5. Темы самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Зовнішня політика Великобританії	15
2.	Зовнішня політика Франції	10
3.	Зовнішня політика Німеччини	10
4.	Зовнішня політика інших країн Західної Європи	10
5.	Зовнішня політика США	15
6.	Зовнішня політика Канади	15
7.	Зовнішня політика Мексики	15
	Всього	90

6. Засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист творчих робіт;
- пірінгове оцінювання.

6. Методи навчання

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- кейс-метод;
- проєктне навчання;
- перевернутий клас;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота;
- гейміфікація.

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводить у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Зовнішня політика країн Західної Європи		
Семінар 1. Зовнішня політика	РН01. Знати та розуміти природу	15

Великобританії	міжнародних відносин та	
Семінар 2. Зовнішня політика Франції	регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень	15
Семінар 3. Зовнішня політика Німеччини	міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела	15
Семінар 4. Зовнішня політика інших країн Західної Європи	політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників	15
Модульна контрольна робота 1.	міжнародних відносин. РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці. РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень. РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях. РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.	40
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Зовнішня політика країн Північної Америки		
Семінар 5. Зовнішня політика США	РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та	20
Семінар 6. Зовнішня політика Канади	регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень	20
Семінар 7. Зовнішня політика Мексики	міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин. РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці. РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої	20

	політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень. РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях. РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.	
Модульна контрольна робота 2.		40
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70
Екзамен/залік		30
Всього за курс		(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100
Курсовий проект/робота (за наявності)		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3726>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Авраменко В.В. Французька республіка на міжнародній арені – від Н. Саркозі до Ф. Олланда. Режим доступу: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/viewFile/2561/2270
2. Австрія проти відходу від одностайності рішень ЄС щодо зовнішньої політики. Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/05/5/7161076/>
3. Бессонова М.М. Центральна та Східна Європа у канадській зовнішній політиці. Режим доступу: <http://international-relations.knukim.edu.ua/article/view/269475>
4. Білан С.О. Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки. К.: ТОВ «Центр поліграфії «КОМПРИНТ», 2023. – 483 с.
5. Брайлян Є. Особливості зовнішньої політики Франції та військова допомога Україні. Режим доступу: <https://armyinform.com.ua/2023/01/12/osoblyvosti-zovnishnoyi-polityky-francziyi-ta-vijskova-dopomoga-ukrayini/>
6. Ворожбит О. Гаральд Видра: «Зовнішня політика Німеччини досить обмежена минулим». Режим доступу: <https://tyzhden.ua/harald-vydra-zovnishnia-polityka-nimechchyny-dosyt-obmezhenamynulym/>
7. Гайдай Д. Австрія: слабка ланка Європи чи історичний союзник України? Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2016/05/6/7048512/>
8. Грубінко А. Політика Великої Британії щодо східного розширення Європейського Союзу: історичні аспекти. Режим доступу: <http://eustudies.history.knu.ua/uk/andrii-grubinko-polityka-velykoyi-brytaniyi-shhodo-shidnogo-rozshyrennya-yevropejskogo-soyuzu-istorychni-aspekty/>
9. Доктрина зовнішньої політики Мексики не дозволяє постачати зброю Україні – Драмецька. Режим доступу: <https://hromadske.radio/news/2022/11/28/doktryna-zovnishnoi-polityky-meksyky-ne-dozvoliaie-postachaty-zbroiu-ukraini-dramets-ka>
10. Зінько І. «М'яка сила» у зовнішній політиці Австрійської республіки. Режим доступу: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/intrel/article/view/7489>
11. Зовнішня політика Австрії залишиться без змін – канцлер Шалленберг. Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3332006-zovnisna-politika-avstrii-zalisitsa-bez-zmin-kancler-sallenberg.html>
12. Івасюк Г. Основні виклики сучасній зовнішній політиці Німеччини. Режим доступу: <https://mhpi.chnu.edu.ua/index.php/issues/article/view/211>
13. Коваленко Б. Між амбіціями та реальністю: зовнішня політика Франції за президентства Макрона. Режим доступу: <https://adastra.org.ua/blog/mizh-ambiciyami-ta-realnistyu-zovnishnya-politika-franciyi-za-prezidentstva-makrona>
14. Кочубей Л. Сучасні особливості зовнішньої політики Франції в умовах модернізації. Режим доступу: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/kochubei_suchasni-1.pdf
15. Курандо О.С. «Велика стратегія» у зовнішній політиці США. Режим доступу: <https://jpl.donnu.edu.ua/article/view/5964>
16. Мексика та Чилі у латиноамериканській політиці ЄС. Режим доступу: <https://referatss.com.ua/work/meksika-ta-chili-u-latinoamerikanskij-politici-ies/>
17. Орлик В. Зовнішньополітичні пріоритети нового уряду Великої Британії. Режим

- доступу: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/zovnishnopolitychni-priorityty-novoho-uryadu-velykoyi-brytaniyi>
18. Орлик В. Тенденції формування зовнішньополітичного курсу Великої Британії після Brexit. Режим доступу: <http://eustudies.history.knu.ua/uk/18-2021-orlyk/>
 19. Переломний момент у зовнішній політиці Німеччини. Режим доступу: <https://bintel.org.ua/analytics/geopolitics/perelomnij-moment-u-zovnishnij-politici-nimechchini/>
 20. Сафар'янс Є. Трансформація австрійського нейтралітету в умовах змін європейської системи безпеки (1990 ті – початок ХХІ ст.). Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Safarians_Yevhenii/Transformatsiia_avstriiskoho_neutralitetu_v_umovakh_zmin_ievropeiskoi_systemy_bezpeky.pdf?
 21. Сободар О. О. Трансформація зовнішньої політики Королівства Бельгія після конституційної реформи 1993 р. Режим доступу: http://www.hist.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/3_2018/16.pdf
 22. Соловійова А. Європейська політика країн Бенілюксу (1945–2014): до історіографії питання. Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Soloviova_Aliesia/Yevropeiska_polityka_krain_Beniliuksu_19_45_2014_do_istoriohrafii_pytannia.pdf?